

На основу одредбе члана 3. и 14. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл.гласник РС“, бр. 35/23) одредбе члана 119. став 1. тачка 1). Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ бр. 88/17 и 27/18 и др.закони, 27/18 и др.закони, 10/19, 6/20, 129/21, 92/23, 19/25), одредбе члана 80. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 - одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) одредбе члана 46. став 1. тачка 4)., члана 73. став 2. тачка 2). Статута ПУ "Ђурђевдан" Крагујевац (03/1-4085 од 12.7.2024.године–пречишћен текст) Управни одбор Предшколске установе "Ђурђевдан" Крагујевац је на редовној седници одржаној дана 8.5.2025.године, једногласно донео следећи;

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником у Предшколској установи "Ђурђевдан" Крагујевац (у даљем тексту: Установа) у складу са Законом уређује се унапређивање и спровођење мера безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној средини ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, општа начела превенције, права посебних група запослених, обавезе Установе, права и обавезе запослених, информисање, консултовање, сарадња и обука запослених и представника запослених за безбедност и здравље на раду у Установи.

На све што није регулисано Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник) непосредно се примењују одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и прописи донети на основу тог Закона.

Члан 2.

Права, обавезе и одговорности послодавца и запослених, надлежности и мере чијом се применом, односно спровођењем осигурава безбедност и здравље на раду остварују се у складу са законом, прописима донетим на основу закона и овим Правилником.

Члан 3.

Овим Правилником уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду у Установи и то:

1. право на безбедност и здравље на раду,
2. превентивне мере;
3. обавезе и одговорности Установе;
4. права, обавезе и одговорности запослених;
5. рад од куће и рад на даљину;
6. обука запослених за безбедан и здрав рад;
7. програм обуке за безбедан и здрав рад;
8. оспособљавање запослених за пружање прве помоћи;
9. оспособљавање запослених који обављају послове за безбедност и здравље на раду;
10. послови са посебним условима рада;
11. повремени прегледи и провере опреме за рад;
12. рокови за превентивне и преиодичне прегледе и провере опреме за рад;
13. мере заштите на оруђима и уређајима за рад;
14. лична заштитна опрема;
15. организација и спровођење послова за безбедност и здравље на раду;
16. обавезе и надлежности саветника, односно сарадника за безбедност и здравља на раду;
17. представник запослених и Одбор за безбедност и здравље на раду;
18. вођење евиденције;

19. инспекцијски надзор;
20. прелазне и завршне одредбе.

Члан 4.

Заштита здравља, безбедност лица на раду и спречавање настанка професионалних обољења спроводи се применом савремених техничких, организационих, здравствених, образовних и других мера неопходних за стварање безбедних услова за рад, као и превентивних мера у складу са законом.

ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 5.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

1. лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
2. лице које се самозапошљава;
3. ученици и студенти који се, у складу са законом, налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави или учењу кроз рад у систему дуалног образовања;
4. лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
5. лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
6. лица која су упућена на додатно образовање и обуку по упуту носиоца послова запошљавања;
7. лица која учествују у организованим јавним радовима од општег значаја;
8. лица која се налазе на издржавању казне затвора док раде у привредној јединици завода за издржавање казне затвора (радионица, радилиште и сл.) и на другом месту рада;
9. лица која код послодавца обављају рад у складу са посебним законима;
10. лица која се затекну у радној средини, ако је о њиховом присуству упозната Установа.

Члан 6.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим духовним и телесним развојем), жена које раде на радним местима са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, инвалида и запослених код којих је утврђена професионална болест.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 7.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

- 1) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедног одвијања радног процеса;
- 2) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања радног процеса са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљености на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;

3) пројектовања, израде, коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у радном процесу или која су на било који начин повезана са радним процесом, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;

4) производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања хемијских материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности повређивања или оштећења здравља запослених;

5) пројектовања, производње и коришћења личне заштитне опреме, чијом се употребом смањују ризици који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;

6) образовања, васпитања, обуке и стручног оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 8.

Установа је дужна да превентивне мере обезбеђује :

- пре почетка рада запосленог;
- у току рада; и
- код сваке промене технолошког процеса избором радних и производних метода заснованих на примени прописа о безбедности и здрављу на раду, радног права, техничких прописа и стандарда и др.

Члан 9.

Установа обезбеђује превентивне мере полазећи од следећих начела:

- избегавање ризика;
- процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- замена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним;
- давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

Члан 10.

Спровођење мера безбедности и заштите здравља запосленог не може пасти на терет запосленог или представника запослених, нити може утицати на смањење њихове зараде.

ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УСТАНОВЕ

Опште обавезе

Члан 11.

Установа је дужна да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној средини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду и заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 12.

Установа је дужна да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог а радна средина, опрема за рад и лична заштитна опрема буду уређени да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 13.

Установа је дужна да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и то пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код измене технолошког поступка у циљу избегавања ризика и могућих опасности и штетности на радном месту.

Члан 14.

Установа је дужна да оспособљава запослене за безбедан и здрав рад, обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту као и да обезбеди одржавање средстава за рад и опреме за личну заштиту у исправном стању и да обавештава запослене о увођену нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем.

Члан 15.

Установа је дужна да обезбеди запосленима, на основу Акта о процени ризика, прописане лекарске прегледе, пружање прве помоћи и оспособи одговарајући број запослених у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају опасности.

Члан 16.

Установа је дужна да запосленима да на употребу опрему за рад, личну заштитну опрему на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду, обезбеди њихово одржавање и контролу њихове употребе у складу с наменом.

Члан 17.

Установа запосленима даје на употребу опрему за рад, личну заштитну опрему само ако располаже прописаном документацијом за њихову употребу и одржавање и ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље на раду које су одређене том документацијом.

Члан 18.

Установа је дужна да средства и опрему за рад, електричне, громобранске и друге инсталације одржава редовно у исправном стању, у складу са техничким прописима и постојећим стандардима и у роковима утврђеним упутством произвођача (обавезна провера пре прве употребе, после знатне реконструкције а најкасније у року од три године након претходног прегледа, осим периодичних прегледа и провере привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од шест месеци од дана претходног прегледа и провере и периодичних прегледа и провере опреме за рад коју

послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужијем од три године од дана претходног прегледа и провере) а све на начин који обезбеђује сигурност запослених.

Члан 19.

Установа је дужна да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

Установа је дужна да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

Министарство надлежно за послове рада је дужно да на својој интернет страници учини доступним контакте дежурних инспектора рада.

Члан 20.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи. Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја из става 1. овог члана прописује министар надлежан за послове рада.

Члан 21.

Установа је дужна да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, у складу с Законом.

Члан 22.

Установа је дужна да оформи и води евиденције у области безбедности и здравља на раду, сагласно прописима.

Члан 23.

Установа је дужна да донесе Акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Установа је дужна да донесе Акт о процени ризика за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања у складу са законом који уређује дуално образовање.

Установа је дужна да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности послодавца и на свим нивоима.

Установа је дужна да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине. Акт о процени ризика заснива се на утврђивању опасности и штетности на радном месту у радној средини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Посебне обавезе

Члан 24.

Установа је дужна да најмање 8 дана пре почетка рада надлежну инспекцију рада извести о:

- почетку свога рада;
- раду издвојене јединице; и
- свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Члан 25.

Установа је дужна да при свакој промени технолошког процеса, средства за рад прилагоди том технолошком процесу пре почетка рада.

Члан 26.

Установа је дужна да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Члан 27.

Установа је дужна да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту или у радној околини.

ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 28.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту и пословима на које је одређен и да се оспособљава за њихово спровођење.

Члан 29.

Запослени има право да послодавцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду и да контролише своје здравље према ризицима радног места. Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац. Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 30.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
2. ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
3. ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање;

4. ако свој рад обавља дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
5. ако ради на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
6. ако није издата дозвола за рад.

Члан 31.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину. У том случају запослени није одговоран за штету коју проузрокује послодавцу.

Члан 32.

Ради безбедности и здравља на раду запослени је обавезан:
 да се пре почетка рада на одређеном радном месту упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад и подвргне провери оспособљености за такав рад,
 да обавља послове и радне задатке са пуном пажњом у циљу обезбеђења здравља и живота како за себе тако и за остале запослене и лица која се нађу у радној средини,
 да се придржава утврђених мера за безбедан и здрав рад,
 да правилно и са максималном пажњом рукује средствима и опремом за рад, као и да поступа у свему по упутству произвођача, да наменски користи средства и опрему за рад и личну заштитну опрему, пажљиво и савесно њима рукује и одржава их стално у исправном стању, да захтева од послодавца замену неисправних, дотрајалих или неодговарјућих средстава за личну заштиту, да послодавца неодложно обавести о уоченим недостацима који би могли угрозити безбедност и здравље на раду, да у границама своје оспособљености и стручних знања и сам предузима неопходне мере за отклањање насталих недостатка који би могли угрозити безбедан и здрав рад, под утицајем алкохола, наркотика или других опијата не сме започети са радом нити наставити рад.

Члан 33.

Запослени је одговоран за штету коју себи, Установи или трећем лицу у току вршења рада или у вези са радом, својом кривицом нанесе, због непрописне односно немарне употребе средстава за рад или личне заштитне опреме или других средстава заштите на раду.

Члан 34.

Женама, омладини и инвалидима Установа обезбеђује посебну заштиту на раду у складу са Законом.

РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

Опште обавезе

Члан 35.

Приликом рада од куће и рада на даљину Установа је дужна да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је Установа дужна да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране Установе, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Акт о процени ризика

Члан 36.

Установа може да донесе Акт о процени ризика за рад од куће и рад на даљину у писаној форми уз учешће запосленог.

Запослени је дужан да обавести Установи о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад у складу са Актом о процени ризика, као и да благовремено обавести Установу о свакој накнадној промени Услова.

ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 37.

Запослени има право и обавезу да се упозна са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима на које је распоређен у циљу стицања потребних знања за безбедан и здрав рад у складу са законом и општим актима предузећа. Обука запослених за безбедан и здрав рад обавља се према посебном Програму обуке за безбедан и здрав рад.

Члан 38.

Установа је дужна да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

1. код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
2. премештаја на друге послове;
3. приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
4. код промене радног процеса.

ПРОГРАМ ОБУКЕ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 39.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси послодавац.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима послодавца у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Члан 40.

Ако Установа одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 41.

Установа је дужана да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи.

Обуку запослених за пружање прве помоћи врши здравствена установа која обавља делатност медицине рада у складу са законом којим се уређује здравствена заштита, као и Црвени крст Србије, у складу са посебним законом.

ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ КОЈИ ОБАВЉАЈУ ПОСЛОВЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 42.

Установа је дужна да омогући континуирано усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Континуирано усавршавање знања саветника за безбедност и здравље на раду, сарадника за безбедност и здравље на раду, координатора за безбедност и здравље на раду у фази израде пројекта, координатора за безбедност и здравље на раду у фази извођења радова, одговорног лица за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, одговорног лица за обављање послова испитивања услова радне средине, односно хемијских и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и одговорног лица за обављање послова испитивања услова радне средине – биолошких штетности, услов је за обнављање лиценце.

Послодавац је дужан да обезбеди плаћено одсуство за континуирано усавршавање знања, ради обнављања лиценце, у складу са законом.

ПОСЛОВИ СА ПОСЕБНИМ УСЛОВИМА РАДА

Члан 43.

Ако су Актом о процени ризика дефинисана радна места са повећаним ризиком, послодавац је у обавези да врши периодичне лекарске прегледе запослених на том радном месту.

Заштита запослених који обављају послове с повећаним ризиком подразумева бројне и разнолике видове заштите њиховог здравља и живота. Послови с повећаним ризиком се разликују од осталих послова по томе што су веома штетни за људско здравље, а могу бити и ризични по људски живот, чак и онда када се у организацији доследно примењују законски и други прописи из области заштите запослених и заштите на раду.

Из наведених разлога, прописане су и додатне, појачане мере заштите запослених који наведене послове обављају. Установа која има радна места са повећаним ризиком је у обавези је да осим општих мера предузме и посебне на заштити здравља и живота запослених. Уобичајени видови такве (законске и организационе) заштите су: скраћено радно време, дужи годишњи одмор, редован здравствени преглед ради праћења здравственог стања запослених, посебна заштитна опрема и друго.

ПОВРЕМЕНИ ПРЕГЛЕДИ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД

Члан 44.

Превентивним и периодичним прегледима и проверама опреме за рад проверава се и утврђује да ли су на опреми за рад према прописаном Правилнику о поступку прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација и испитивања услова радне средине ("Службени гласник РС", број 76 од 13./ 2024). која се користи у процесу рада, примењене мере безбедности и здравља на раду утврђене прописима у области безбедности и здравља на раду, техничким прописима, стандардима и упутствима произвођача.

Члан 45.

У Установи периодичном испитивању подвргава се опрема за рад у складу са Актом о процени ризика и важећом законском регулативом. Приликом набавке нове опреме за рад потребно је добити атест или сертификат о придржавању и примењивању прописаних мера и норматива заштите на раду на оруђима и уређајима које издаје продавац приликом испоруке. Сви документи морају бити преведени на српски језик.

Члан 46.

О извршеном прегледу и провери опреме за рад издаје се стручни налаз кориснику опреме за рад, најкасније у року од 30 дана од дана обављеног прегледа и провере опреме за рад.

Уз стручни налаз правно лице које је обавило прегледе и провере опреме за рад прилаже копију лиценце тог правног лица и одговорног лица које је потписало стручни налаз. Закључак стручног налаза потписује одговорно лице са лиценцом. Стручни налаз потписује одговорно лице у правном лицу.

Установа у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду правном лицу са лиценцом ставља на располагање неопходну документацију и обезбеђује све услове за несметан и безбедан рад (упутство за употребу и безбедан рад, ажурну скицу положаја опреме за рад у простору, безбедан приступ опреми за рад, присуство руковаоца, по потреби пробни терет и сл.).

РОКОВИ ЗА ПРЕВЕНТИВНЕ И ПЕРИОДИЧНЕ ПРЕГЛЕДЕ И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД

Члан 47.

Периодични прегледи и провере опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року од три године од дана претходног прегледа и провере, осим периодичних прегледа и провере привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од шест месеци од дана претходног прегледа и провере и периодичних прегледа и провере опреме за рад коју послодавац утврди актом о процени ризика, који се обављају у року утврђеном тим актом али не дужим од три године од дана претходног прегледа и провере. Превентивни прегледи и провере опреме за рад обављају се пре почетка коришћења, односно пре давања на употребу запосленима, после ремонта, реконструкције или хаварије, као и пре почетка рада на новом месту рада ако је стационарна опрема премештена са једног на друго место, након отклањања недостатака утврђених од стране правног лица са лиценцом, након смртне или тешке повреде на раду запосленог при коришћењу опреме за рад,

после наложене мере инспектора рада, као и уколико дође до било којих промена на опреми за рад које утичу на безбедан и здрав рад запослених.

МЕРЕ ЗАШТИТЕ НА ОРУЂИМА И УРЕЂАЈИМА ЗА РАД

Члан 48.

Сва средства и опрема за рад које су у функцији морају бити правилно постављене, према упутствима произвођача и намени технолошког процеса рада. Ни једна од машина у технолошком процесу не може користити ако на њима нису постављене одговарајуће заштитне направе на покретним деловима.

На свим машинама и уређајима за рад мора се спровести заштита против удара електричне струје. Машине за рад и расхладни уређаји могу се само користити ако су у исправном стању. Машине, уређаји, ручни алати и помоћна средства морају бити пре употребе испитани у погледу њихове исправности за рад и стерилисани. Строго се забрањује вршити поправке, чишћење и подмазивање машине и уређаја за време рада.

ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА

Члан 49.

Установа обезбеђује запосленима као и другим лицима која имају право на безбедност и здравље на раду из члана 5. овог Правилника, потребна средства за рад и личну заштитну опрему која одговара задацима које запослени обављају у складу са одредбама Правилника о систематизацији радних места.

Члан 50.

Установа је дужна да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.

Послодавац је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Члан 51.

Установа може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација.

Послодавац је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за употребу опреме за рад.

ОРГАНИЗАЦИЈА И СПРОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 52.

Установа је дужна да организује послове безбедности и здравља на раду.

Установа је дужна да општим актом из члана 14. Закона о безбедности и здравља на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023), уговором о раду односно другим уговором у складу са прописом којим се уређује рад, уреди обавезе и одговорности у вези са свакодневним праћењем и контролом примене мера безбедности и здравља на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац је дужан да ангажује једно или више лица са којима има закључен уговор о раду, а који испуњава посебне услове у складу са овим законом (у даљем тексту: саветник, односно сарадник за безбедност и здравље на раду).

Установа је дужна да актом у писаној форми именује саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду.

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове из члана 48, односно 49 Закона о безбедност и здравља на раду, Установа, изузетно, може да ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

ОБАВЕЗЕ И НАДЛЕЖНОСТИ САВЕТНИКА, ОДНОСНО САРАДНИКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 53.

Послови саветника, односно сарадника за безбедност и здравље на раду јесу:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - (1) запослених и других лица у складу са овим законом,
 - (2) представника запослених,
 - (3) руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 15. став 4. овог закона;

- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Избор представника запослених

Члан 54.

Запослени у Установи имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Устамнова је дужна да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника Установе.

Установа је дужна да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

Обавеза консултовања

Члан 55.

Установа је дужна да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

- 1) Свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;
- 2) Организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених одговорарајуће броја запослених за пружање прве помоћи;
- 3) Доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 4) Планирања и организовања обуке

Установа је дужна да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

Обавеза информисања

Члан 56.

Установа је дужна да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

- ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама безбедности и здравља на раду и активностима које се односе на технолошки и радни процес на Факултету;
- предузетим мерама инспекције рада;
- евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Обавеза сарадње

Члан 57.

Установа и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом и другим прописима.

Права запослених, представника запослених и Одбора

Члан 58.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- 1) Установа даје предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) Захтевају од Установе предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) Захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Установа није спровела одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања.

Запослени наведени у члану 54. овог Правилника не смеју да буду стављени у неповољан положај због својих активности.

ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 59.

Установа је дужна да води и чува евиденције о:

1. радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
2. повредама на раду и професионалним болестима;
3. запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
4. запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
5. запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
6. извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. овог закона;
7. извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
8. извршеним испитивањима услова радне средине;
9. издатој личној заштитној опреми.

Евиденција се води на основу Правилника о евиденцији у области безбедности и здравља на раду са прописаним обрасцима издатим од Министарства за рад и социјалну политику.

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 60.

Установа је дужна да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- 1) улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду;
- 2) одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
- 3) увид у стабилност конструкције и објекта за колективну безбедност и здравље на раду и помоћне конструкције и објекта, као и конструкције и објекта, који се привремено користи за рад и кретање запослених;
- 4) увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној средини;
- 5) увид у личну заштитну опрему;
- 6) увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу хемијских материја.

члан 71.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада је у надлежности послодавца. Евиденцију издатих решења, праћење рокова за извршење мера и извештавање инспекције рада о извршеним мерама у надлежности је послодавца уз и стручног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 61.

Предузимање мера и радњи чијом применом и извршавањем се, у складу са одредбама овог закона, обезбеђује безбедност и здравље на раду запослених – инспектор рада налаже решењем.

Против решења инспектора рада може се изјавити жалба министру надлежном за послове рада, у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења којим је наређена забрана рада.

Решење министра надлежног за послове рада, донето поводом жалбе, коначно је у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Члан 62.

Установа је дужна да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Установа је дужна да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

Члан 63.

Установа посебним актом обавештава надлежну инспекцију рада о почетку рада Установе, односно почетку рада појединих делова Установе, као и о променама технолошког процеса уколико се битно мењају услови рада.

Члан 64.

Установа је дужна да надлежну инспекцију рада обавести о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду и о појавама које би могле угрозити безбедност запослених.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 65.

Измене и допуне овог Правилника доносе се по истом поступку и на исти начин предвиђен као и за његово доношење.

Члан 66.

Правилник о безбедности и здравља на раду је усклађен са Актом о процени ризика.

Члан 67.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли у седишту Установе.

Члан 68.

Ступањем на снагу овог Правилника, престаје да важи Правилник о безбедности и здравља на раду бр.03/1-7387 од 27.12.2018.године.

Град Крагујевац
Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Број : 03/1-1777/1
Датум: 8.5.2025.године
К р а г у ј е в а ц

Председник Управног одбора

Дарко Мијалковић, с.р.